Concluziile Consiliului din 11 mai 2010 privind internaționalizarea [1] învățământului superior

(2010/C 135/04)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

ÎNTRUCÂT:

1. Declarația de la Bologna din 19 iunie 1999 a stabilit un proces interguvernamental care vizează crearea până în 2010 a unui Spațiu european al învățământului superior, proces care este sprijinit în mod activ de Uniunea Europeană, iar miniștrii responsabili cu învățământul superior din cele 46 de țări participante, întruniți la Leuven și Louvain-la-Neuve, la 28 și 29 aprilie 2009, au solicitat instituțiilor de învățământ superior internaționalizarea în continuare a activităților lor.

2. Rezoluția Consiliului din 23 noiembrie 2007 privind modernizarea universităților pentru o Europă competitivă într-o economie globală bazată pe cunoaștere [2] a invitat statele membre să promoveze internaționalizarea instituțiilor de învățământ superior încurajând asigurarea calității prin evaluarea independentă și *inter pares* a universităților, prin sporirea mobilității, prin promovarea utilizării diplomelor comune și duble și prin facilitarea recunoașterii calificărilor și a perioadelor de studii.

3. Uniunea Europeană are o îndelungată tradiție de cooperare cu țări terțe pe baza unui pachet de politici și instrumente în cadrul cărora învățământul superior joacă un rol din ce în ce mai însemnat. Acordurile de cooperare cu parteneri din întreaga lume includ adesea sprijin pentru programele de infrastructură și cooperare în învățământul superior, precum și cadre pentru dialoguri de politică în acest domeniu. Cooperarea în învățământul superior este de asemenea marcată cu proeminență în cadrele de cooperare multilaterală precum Uniunea pentru Mediterana, Dimensiunea nordică sau Parteneriatul estic.

4. Decizia nr. 1298/2008/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 a stabilit programul de acțiune *Erasmus Mundus 2009-2013* pentru ameliorarea calității învățământului superior și promovarea înțelegerii interculturale prin cooperare cu țări terțe [3].

5. Programul *Tempus IV* (2007-2013) sprijină modernizarea învățământului superior în țările partenere din Europa de Est, Asia Centrală, Balcanii de Vest și regiunea mediteraneeană, în principal prin proiecte și parteneriate de cooperare universitară. Alte programe, precum programele de cooperare cu țări industrializate sau *Edulink, Nyerere și Alfa*, se referă la activități de cooperare la nivel universitar cu alte regiuni ale lumii.

6. Acțiunile *Marie Curie* din cadrul celui de al șaptelea Program-cadru pentru activități de cercetare și dezvoltare tehnologică promovează excelența și mobilitatea în domeniul cercetării europene și furnizează o asistență amplă pentru dezvoltarea de resurse umane dinamice de anvergură mondială în cadrul sistemului european de cercetare, ținând seama de dimensiunea internațională inerentă a cercetării.

CONSTATÂND CĂ:

1. Învățământul superior dobândește o dimensiune internațională sporită pe măsură ce un număr din ce în ce mai ridicat de instituții de învățământ superior primesc studenți din țări terțe, fac schimb de studenți, de personal, de proiecte și de cunoștințe și se angajează în cooperarea internațională la nivel universitar și în cercetare.

2. Datorită calității instituțiilor de învățământ superior din Europa, a varietății și a nivelului aprofundat al studiilor oferite, aceste instituții sunt deosebit de atractive pentru mediul universitar internațional, atât ca destinații pentru studii, cât și ca parteneri pentru proiecte educaționale și de cercetare comune.

3. În plus, succesul înregistrat de Europa în ceea ce privește crearea unor instrumente precum cadrul comun de referință, prin care se realizează o corespondență între sistemele și cadrele naționale de calificări pe baza unei referințe europene comune [4], precum și în ceea ce privește crearea unor principii comune în domenii precum asigurarea calității [5], generează un interes tot mai mare în rândul partenerilor internaționali.

4. Programele de cooperare internațională și dialogurile politice cu țările terțe în domeniul învățământului superior înlesnesc transmiterea de cunoștințe într-un mod mai liber, contribuind, de asemenea, la îmbunătățirea calității și a reputației internaționale a învățământului superior european, la stimularea cercetării și a inovării, la sporirea mobilității și a dialogului intercultural, precum și la promovarea dezvoltării internaționale în conformitate cu obiectivele UE în materie de politică externă.

REAMINTIND CĂ:

Consiliul acordă o atenție deosebită promovării mobilității cursanților din cadrul învățământului superior pentru studenți, cadrele didactice și cercetători. Această mobilitate reprezintă o modalitate de îmbogățire a capitalului uman și de sporire a șanselor de a găsi in loc de muncă prin dobândirea și schimbul de cunoștințe, dezvoltarea competențelor lingvistice și interculturale, precum și promovarea contactelor interpersonale. În plus, intensificarea fluxului de cunoștințe în acest mod poate spori capacitatea creativă și de inovare.

---

[1] În sensul prezentului text, termenul „internaționalizare" se folosește pentru a se referi la dezvoltarea activităților de cooperare internațională între instituțiile de învățământ superior din UE și cele din țări terțe.

[2] 16096/1/07 REV 1.

[3] JO L 340, 19.12.2008, p. 83.

[4] Cadrul european al calificărilor (JO C 111, 6.5.2008, p. 1).

[5] De exemplu Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior și Standardele și orientările europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior, ambele instituite în cadrul Procesului de la Bologna.

CONȘTIENT TOTODATĂ DE FAPTUL CĂ:

Concurența globală pentru a se asigura un număr și mai mare de studenți internaționali care participă la programe de mobilitate este din ce în ce mai acerbă, alți parteneri mondiali desfășurând de asemenea în mod activ strategii menite să promoveze deschiderea propriilor instituții de învățământ superior către întreaga lume și să atragă cele mai mari talente.

CONVINE CĂ:

1. Cooperarea internațională în învățământul superior este un domeniu important care oferă satisfacții și care merită să beneficieze de sprijin atât la nivelul UE, cât și la nivel național. O astfel de cooperare contribuie la îmbunătățirea calității și a inovării în procesul de predare, învățare și cercetare, fiind benefică pentru generarea de cunoștințe. Învățământul superior joacă un rol central în dezvoltarea indivizilor și a societății, întrucât consolidează dezvoltarea socială, culturală și economică și promovează cetățenia activă și valorile etice. Luând în considerare în special principiul subsidiarității, cooperarea în domeniul învățământului superior ar trebui, în consecință, să facă parte integrantă din politicile UE de cooperare externă și ar trebui să se adapteze la necesitățile și la interesele particulare și la stadiul dezvoltării țărilor partenere în cauză.

2. Trebuie sprijinite inițiativele și programele UE care promovează cooperarea în domeniul învățământului superior având o dimensiune europeană și care susțin instituțiile de învățământ superior în ceea ce privește desfășurarea proiectelor universitare comune, consolidarea rețelelor europene și, prin urmare, minimizarea barierelor rămase între sistemele naționale. Sprijinirea instituțiilor europene de învățământ superior în procesul de cooperare cu partenerii mondiali joacă un rol important în promovarea calității și a excelenței. De exemplu, cooperarea de acest tip a contribuit la crearea de cursuri inovatoare și a deschis drumul spre introducerea de diplome transnaționale comune, duble și multiple. Programele UE de cooperare la nivel universitar ar trebui organizate astfel încât să elaboreze mecanisme de punere în aplicare extrem de vizibile și eficace și să transmită mesaje clare, coerente și convingătoare în întreaga lume.

3. Progresele înregistrate cu privire la sporirea compatibilității și a comparabilității structurii de calificări prin Procesul paneuropean de la Bologna, precum și succesul obținut de UE cu privire la adoptarea unor abordări și instrumente comune legate de recunoașterea calificărilor și asigurarea calității, au sporit gradul de atractivitate a învățământului superior în Uniune. Există un interes comun de a promova aceste realizări la nivel mondial și de a răspunde la interesul din ce în ce mai ridicat pe care îl demonstrează țările terțe. Forumul politic Bologna, care facilitează dialogul în materie de politici dintre Spațiul european al învățământului superior și alte regiuni ale lumii, ar trebui să fie binevenit ca instrument pentru realizarea de schimburi privind aspecte concrete de interes comun.

4. Inițiativele prin care învățământul superior european devine mai ușor de înțeles și mai transparent pentru factorii internaționali pot contribui, de asemenea, la conturarea unei Europe mai atractive ca destinație pentru studii. Ar trebui continuat studiul actual menit să scoată în evidență diversitatea misiunilor și performanțelor instituțiilor din învățământul superior și să evalueze fezabilitatea unui instrument european privind transparența în vederea îmbunătățirii clarității și a acordării unei mai mari vizibilități punctelor forte specifice ale învățământului superior european.

5. Un număr din ce în ce mai mare de țări terțe sunt interesate de politicile și instrumentele comune elaborate de UE pentru a sprijini statele membre în ceea ce privește modernizarea diferitelor sisteme educaționale; printre cele care au atras o atenție deosebită aflându-se Sistemul european de credite transferabile (ECTS), și cadrul european al calificărilor (CEC). Din acest motiv, pe lângă programele internaționale de cooperare la nivel universitar, ar trebui intensificat și mai mult dialogul politic în învățământul superior, la care să participe o serie de parteneri mondiali interesați pentru a realiza un schimb de experiență și de bune practici, pe baza capacităților locale și a reacțiilor pozitive în scopul îmbunătățirii politicilor UE.

6. Cooperarea internațională la nivel universitar ar trebui să reprezinte în continuare un mijloc important prin care UE sprijină eforturile de modernizare depuse de partenerii săi, întrucât, prin oferirea unor parteneriate structurate între instituțiile din învățământul superior din UE și din țările terțe, UE poate contribui la consolidarea capacităților locale, atât în cadrul, cât și în afara instituțiilor din învățământul superior, la reținerea personalului universitar calificat și la sporirea schimburilor și a mobilității universitare internaționale.

ÎN CONSECINȚĂ, INVITĂ STATELE MEMBRE SĂ:

Adopte, în coordonare cu instituțiile de învățământ superior și recunoscând în același timp autonomia acestora și practicile naționale, măsuri menite să:

1. promoveze o cultură cu adevărat internațională în cadrul acestor instituții, de exemplu prin:

   (a) promovarea cooperării, a creării de rețele și a interacțiunii dintre instituțiile de învățământ superior, sectorul cercetării și sectorul întreprinderilor la nivel internațional, ca parte a eforturilor în direcția unui triunghi al cunoașterii pe deplin funcțional;

   (b) încurajarea și susținerea mobilității studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și a altor membri ai personalului internațional;

   (c) furnizarea studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor și altor factori din învățământul superior a formării și a competențelor necesare pentru a putea lucra într-un mediu internațional deschis;

   (d) recrutarea unui personal experimentat la nivel internațional care să poată promova o perspectivă internațională sporită în rândul studenților nativi și al personalului didactic;

(e) asigurarea furnizării unor programe de studiu de înaltă calitate și aplicarea unor metode de predare care să țină seama de dimensiunea internațională;

(f) crearea unui mediu instituțional care să încurajeze participarea studenților, personalului didactic și cercetătorilor la programe internaționale, la diplome comune, duble și multiple, precum și la proiecte de cercetare;

(g) încurajarea instituțiilor de învățământ superior în direcția dezvoltării unor strategii de internaționalizare și/sau a includerii acestei dimensiuni în planurile de dezvoltare ale acestora;

2. sporească gradul de atractivitate a instituțiilor din învățământul superior, de exemplu prin:

(a) promovarea excelenței universitare a campusurilor europene și îmbunătățirea vizibilității internaționale a acestora ca locuri interesante pentru a studia și a efectua cercetări;

(b) îmbunătățirea calității serviciilor de asistență care vizează primirea, șederea și întoarcerea studenților internaționali, a personalului didactic, a cercetătorilor și a altor membri ai personalului internațional;

(c) participarea la rețele internaționale de cooperare, la proiecte și programe comune de educație și cercetare;

(d) promovarea introducerii de diplome comune, duble și multiple de înaltă calitate, precum și monitorizarea comună a tezelor;

(e) facilitarea, ținând seama în mod corespunzător de mecanismele de asigurare a calității, a recunoașterii calificărilor și perioadelor de studiu în străinătate;

3. promoveze dimensiunea mondială și conștientizarea responsabilității sociale a instituțiilor din învățământul superior, de exemplu, prin:

(a) promovarea unor forme noi și inovatoare de cooperare transnațională în comunitatea învățământului superior;

(b) promovarea și îmbunătățirea echității în ceea ce privește accesul la învățământul superior și schemele de mobilitate internațională prin furnizarea de sprijin și stimulente adecvate;

(c) punerea cunoștințelor în slujba societății, atât la nivel local, național, cât și global, contribuind astfel la satisfacerea necesităților societății și la mizele importante la nivel social.

ÎN CONSECINȚĂ, INVITĂ COMISIA SĂ:

1. Elaboreze, în colaborare cu statele membre și respectând pe deplin autonomia instituțiilor de învățământ superior, o strategie a UE privind învățământul superior internațional care să vizeze îmbunătățirea coerenței și complementarității inițiativelor de cooperare internațională existente atât la nivelul UE, cât și la nivel național și care să promoveze în continuare atractivitatea învățământului superior european, a cercetării și a inovării în activitățile externe ale UE, precum și programele de cooperare și politicile UE în acest domeniu.

2. Asigure că mobilitatea studenților și cea în materie de cercetare între UE și restul lumii sunt incluse în strategia respectivă.

3. Sprijine în continuare parteneriatele din învățământul superior internațional, cooperarea internațională la nivel universitar și acțiunile de consolidare a capacităților și să faciliteze dialogul politic din cadrul învățământului superior cu țările terțe interesate.

4. Promoveze schimburile de experiență și de bune practici în acest domeniu.